

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5301

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/3158/4387
Konu : Yazılı soru önergesi

30/12/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 14/11/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5301-9223/19629 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 19/11/2008 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-96-17/4575 sayılı yazı,
c) 15/12/2008 tarihli ve 2716/3807 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Hatay Milletvekili Süleyman Turan Çirkin tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5301 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/3157/4386
Konu : Yazılı soru önergesi

30/12/2008

Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN
Hatay Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/5301 Esas No.lu yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ülkemiz, yolsuzluk olgusuyla mücadele konusundaki irade ve kararlılığının bir göstergesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin 59. Hükûmeti döneminde, "Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa Karşı Ceza Sözleşmesi"ni onaylaması sonucu 01/01/2004 tarihinden itibaren Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubuna (GRECO) üye olmuştur. GRECO çalışmalarına Ülkemiz Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız temsilcilerinden oluşan daimî bir heyetle, Türkiye'ye ilişkin raporların görüşülmesine ise ilgili tüm bakanlık ve kurumların temsilcileriyle en geniş şekilde aktif katılım sağlamaktadır.

GRECO Uygunluk Raporunda, Değerlendirme Raporunda Ülkemize yöneltilen 21 tavsiyeden 7 tavsiyenin yerine getirildiği, 8 tavsiyenin kısmen yerine getirildiği, 6 tavsiyenin ise yerine getirilmediği kararlaştırılmıştır. GRECO daha önce tavsiyelerin yerine getirilmesinde yetersiz kaldığı gerekçesiyle, İçtüzüğünden aldığı yetkiyi kullanarak bir ülkeyi izlemeye almış; bazı ülkeler için taslak raporlarda izleme tavsiye etmiş; ancak ya raporun görüşülmesinin ertelenmesi ya da uzun ve çetin geçen tartışmalardan sonra kabul edilen raporda izleme süreci başlatılması yer almamıştır.

Ne Taslak Uygunluk Raporunda ne de Genel Kurul görüşmelerinde Ülkemiz hakkında izleme süreci ihtimali gündeme getirilmemiş; kabul edilen raporda da Türkiye'nin tavsiyelerin uygulanmasında gösterdiği çabalara vurgu yapılmıştır. GRECO İçtüzüğü gereği kısmen yerine getirilen ya da yerine getirilmeyen tavsiyeler için, değerlendirilen tüm ülkeler hakkında olduğu gibi 18 ay sonra yeni bir uyum raporu vermesi talep edilmiştir.

GRECO İçtüzüğünün 15. maddesi uyarınca gerek değerlendirme gerekse uygunluk raporları kural olarak gizlidir. Ancak, genelde her ülke, kendi mevzuat ve uygulaması çerçevesinde takdir edeceği bir süre sonra raporun açıklanmasına izin verdiğini GRECO'ya bildirmekte, bu şekilde raporlar kamuya açık hale gelmektedir. I ve II. Aşama Ortak Değerlendirme Raporu, 6-10/03/2006 tarihleri arasındaki GRECO Genel Kurulunda kabul edildikten sonra, Ülkemizin verdiği izne dayanarak GRECO tarafından 30/11/2006 tarihinde açıklanmıştır. Uyum Raporu ise 31/03/2008-04/04/2008 tarihleri arasında GRECO'nun 37. Genel Kurul toplantısında kabul edilmiş ve Ülkemizin izin vermesi sonucu GRECO tarafından 04/11/2008 tarihinde açıklanmıştır. Görüleceği üzere, Uyum Raporunun açıklanması, Değerlendirme Raporuna göre daha kısa sürede gerçekleşmiştir.

GRECO'nun amacı, Ülkelerce soru formlarına verilen cevaplar ve yerinde değerlendirme ziyaretleri yoluyla üyelerinin yolsuzlukla mücadele sistemlerinin değerlendirilerek tavsiyelerde bulunulması ile bu tavsiyelerin uygulanmasını izlemek suretiyle, yolsuzlukla mücadele kapasitelerinin artırılmasına yardımcı olmaktır. Raporun kabulünden itibaren, ayrıca kamuya açıklanması beklenmeksizin, içerdiği tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin çalışmalar ilgili kurumlarımızca yürütülmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Yolsuzlukla mücadele alanında temel uluslararası belgeler olan, Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanan Yolsuzluğa Karşı Ceza Sözleşmesi, Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler bünyesinde Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi gibi belgeler Türkiye Cumhuriyetinin 58. ve 59. hükûmetleri döneminde onaylandığı gibi, çeşitli uluslararası örgütlerin yolsuzlukla mücadele alanındaki çalışmalarına etkin bir şekilde katılmakta, gerek ikili gerekse çok taraflı uluslararası idarî, polisiye ve adlî işbirliğine gidilmekte, Türkiye'nin bu alandaki çabaları uluslararası alanda takdir toplamaktadır.

Ülkemiz tarafından yayımlanmasına izin verilen GRECO'nun I. ve II. Aşama Değerlendirme Raporuna 30/11/2006, Uygunluk Raporuna ise 04/11/2008 tarihinden itibaren GRECO internet sayfasının yanı sıra Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü internet sayfasından da ulaşılabilmektedir.

II- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere işin gerçeğini araştırmaya başlamasının bir görev olarak düzenlendiği; öte yandan, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17. maddesinde yolsuzluklara ilişkin suçlarda Cumhuriyet savcısının doğrudan soruşturma yetkisinin bulunduğu malûmlardır.

III- Soru önergesinin (3) nolu sorusu kapsamında;

a- Söz konusu ifadelerin bulunduğu değerlendirme raporu, GRECO'nun soru formuna 2004 yılı içinde iletilen cevaplarımız ve değerlendirme heyetinin 23-27 Mayıs 2005 tarihlerinde Ülkemize yaptığı ziyaret sonucu hazırlanmıştır. Bu ifadelerle Türkiye tarihinin en büyük ve derin ekonomik krizi olan 2001 yılında yaşanan kriz öncesi Ülkemizi sarsan yolsuzluk olaylarına işaret edilmektedir.

b- Kapatılan Devlet güvenlik mahkemeleri ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250. maddesi ile oluşturulan yeni adlî makamlar nezdinde görülen davaların konularını oluşturan olaylar ifade edilmektedir.

c- 2001 ilâ 2003 yılları arasında hazırlanan raporlarının incelenmesi halinde, uluslararası kuruluşların hangi yolsuzluk iddialarını tespit ettiklerinin belirlenmesinin mümkün olabileceği düşünülmektedir.

d- Söz konusu olaylara ilişkin olarak 2003 yılında Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu kurulmuş ve Komisyon tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda, gerekli yasal, idarî ve adlî önlemler yürürlüğe konulmuştur.

e- Söz konusu Rapor Avrupa Birliği Komisyonunca değil, Türkiye'nin 1950 yılından beri üyesi olduğu Avrupa Konseyi bünyesinde yer alan ve Türkiye Cumhuriyetinin 59. Hükûmeti döneminde üye olduğumuz GRECO'ya ait olup, 04/11/2008 tarihinde açıklanan uyum raporunun incelenmesinde de görüldüğü üzere, Raporda yeralan 21 tavsiyeden 7'si tamamen 8'i kısmen yerine getirilmiş olup, diğer tavsiyelerin yerine getirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan